

POLITIE VORMINGSCENTRUM

ARRESTANTENVERZORGING

Juridische aspecten

De politie

Het strafproces

Verzorging

Ethiek

oktober 2011

Doel van het strafproces / strafvordering = *het nemen van strafvorderlijke beslissingen*

= zoeken en vinden van de waarheid

Bestaat uit

- een voorbereidend onderzoek

- *opsporingsonderzoek*   *onder gezag van de OvJ*
- *gerechtelijk vooronderzoek*   *o.l.v. de RC*

en

- een onderzoek ter terechtzitting

- onderzoek door de rechter
- rechter is actief en de verdachte is onschuldig tot het tegendeel is bewezen
- "gematigd inquisitoir"

Het Openbaar Ministerie

(Zaaks-)officier van justitie heeft het gezag over het opsporingsonderzoek en beslist of er vervolging zal plaatsvinden.

- Haalbaarheidscomponent

- is schuldigverklaring bij de rechter haalbaar of niet?
- belang van de verdachte, maar ook van de OvJ

- Opportuniteitsbeginsel

- is vervolging gewenst of niet?
- algemeen belang?

Vervolgen of seponeren

- Seponeren op grond van haalbaarheid:
  - onterecht als verdachte aangemerkt
  - gebrek aan bewijs
  - OM niet ontvankelijk
  - rechter niet bevoegd
  - feit en dader niet strafbaar

Vervolgen of seponeren

- Seponeren op grond van opportuniteit
  - al andere maatregelen genomen (tuchtrecht)
  - wetswijziging op komst
  - oud of gering feit
  - dader is al genoeg gestraft of leeftijd in acht genomen
  - gedeelde schuld

Vervolgen of seponeren

- Transactie

- betrekkelijk gering feit maar te ernstig om te seponeren
- afkopen van vervolging door in te gaan op het schikkingsvoorstel van de OvJ

Richtlijnen welke feiten

- HALT

- jeugdigen 12/18: aanbieden werkstraf ter voorkoming geldboete / strafblad

Richtlijnen welke feiten

Verder vervolgen

- Zaak voor de rechter door dagvaarding

Tenlastelegging in de dagvaarding:

- gepleegde feit
  - tijd en plaats
  - omstandigheden waaronder
-
- Dagvaarding moet aan de verdachte worden uitgereikt

Verstek

- Verdachte is in principe vrij om te verschijnen
- Medebrenging kan worden gelast door de rechter (bevel)
- Komt verdachte niet, dan wordt de zaak bij verstek behandeld
Nadat de rechter heeft gecontroleerd of de dagvaarding is betekend!

Artikel 12 procedure

- **De OvJ heeft besloten de zaak te seponeren**
- Een rechtstreeks belanghebbende wil dat er **wel** vervolging wordt ingesteld
- Belanghebbende kan beklag doen bij het gerechtshof
- Het gerechtshof (rechters) kan het OM opdragen toch te vervolgen

Dit staat omschreven in artikel 12 Wetboek van Strafvordering.

Absolute competentie

Bepaalt welk soort feit (misdrijf of overtreding) naar welke rechter moet

- Overtredingen = sector kanton

- Misdrijven:
  - Politierechter = eenvoudig te bewijzen/
strafoplegging < 1 jaar
  - Meervoudige kamer (3) = overige misdrijven
  - Kinderrechter = jeugdigen 12/18 jaar

Getuigen

- Getuige à charge = vanwege het OM
  - voor verdachte belastende verklaring
  - wordt als eerste gehoord (Vz, OvJ, RM/VE)
- Getuige à decharge = vanwege verdediging
  - voor verdachte ontlastende verklaring
  - opgeroepen door OvJ op aangeven RM/VE
  - wordt gehoord door Vz, RM/VE, OvJ

Getuigen

- Getuigen staan onder ede
- Getuigen tot 16 jaar en personen met een gebrekkige ontwikkeling worden niet beëdigd maar aangemaand de waarheid te spreken
- Ook de deskundige wordt beëdigd als getuige-
deskundige

Deze is geen getuige van het feit zelf, maar getuigt vanuit zijn deskundigheid over de bewijzen in het dossier

De zitting

- Uitroepen van de zaak (deurwaarder)
- Controle identiteit verdachte *door de voorzitter*
- Aanmaning oplettend te zijn + cautie *door de voorzitter*
- Voordragen van de zaak / tenlastelegging *door de OvJ*
- Ondervraging van: verdachte, getuigen en deskundigen en bespreking stukken *door de voorzitter, rechters, OvJ, RM en VE*
- Requisitoir = conclusie van de OvJ en strafeis
- Pleidooi = reactie van de raadsman op het requisitoir
- Repliek = reactie van de OvJ op de inhoud van het pleidooi
- Dupliek *evt* = reactie van de raadsman op de repliek van de OvJ
- ❖ Laatste woord van de verdachte! Op straffe van nietigheid!
- Beraadslaging
- Uitspraak rechtbank

Rechtsmiddelen

- Rechtspraak in twee instanties
  - betekent een tweede toetsing/behandeling op inhoud
  - zowel OvJ/OM als verdachte kunnen dit gebruiken
  - we noemen dit hoger beroep
  - dit dient bij het gerechtshof

Rechtsmiddelen

- Cassatie
  - wordt aangevraagd bij de Hoge Raad
  - deze beslist of aan alle formele gronden is voldaan
  - zo niet dan handelt de HR af of er vindt terugverwijzing plaats
  - wordt dan behandeld door een (ander) gerechtshof

- ❖ *Gaat niet over de inhoud maar onderzoekt de formele kant (procedure) van de zaak*

Ten uitvoer leggen van de straf

- Hoofdstraffen
  - gevangenisstraf
  - hechtenis
  - taakstraf
  - geldboete

- Bijkomende straffen
  - verbeurdverklaring
  - ontzetting rechten
  - openbaar maken uitspraak

Ten uitvoer leggen van de straf

- Maatregelen
  - onttrekking aan het verkeer
  - TBS (met dwangverpleging)
  - ontneming wederrechtelijk verkregen voordeel
  - schadevergoeding